05/06/2019

Η Ανάληψη του Κυρίου: Εορτή χαράς και ελπίδας

/ Ορθόδοξες Προβολές

Με αδρές γραμμές ο ιερός ευαγγελιστής Λουκάς περιγράφει στο τέλος του Ευαγγελίου του και στην αρχή των Πράξεων των Αποστόλων, την τελευταία έμφάνιση του αναστάντος Κυρίου στους μαθητές Του. Όπως στα δύο αυτά βιβλία του ιερού Λουκά, έτσι η ανάληψη του Κυρίου κατακλείει την ιστορία του επί γης βίου του Χριστού και ανοίγει την ιστορία των μαθητών της Εκκλησίας. Είναι με άλλα λόγια ό συνδετικός κρίκος, η μετάβαση από την μία φάση του σωτηριώδους έργου του Θεού στην άλλη. Το κλείσιμο της πρώτης σκηνής και το άνοιγμα της δευτέρας. Ακριβώς δε την τεσσαρακοστή από την ανάσταση ήμερα, αφού υμνήσαμε και δοξολογήσαμε μαζί με τους μαθητάς την δόξα του αναστάντος, αφού ζήσαμε επί 40 ήμερες στην χαρούμενη ατμόσφαιρα της παρουσίας Του, θα κληθούμε από την Εκκλησία να παραστούμε νοητά στο όρος των Ελαίων για να αποχαιρετίσωμε τον απερχόμενο Σωτήρα.

Δεν ξέρω αν όλοι μας βρέθηκαμε ποτέ σε ώρα λατρείας κατά την ήμερα της Αναλήψεως ή και σε οποιαδήποτε άλλη λειτουργική σύναξη μέσα στον υπέρλαμπρο

ναό της Μεγάλης Εκκλησίας της Θεσσαλονίκης, την Αγία Σοφία. Τον μεγάλο τρούλλο της κοσμεί ένα θαυμαστό μωσαϊκό του Θ’ αιώνος. Στο κέντρο μέσα σε φωτεινή δόξα κάθεται ό Χριστός υποβασταζόμενος από δύο αγγέλους. Γύρω-γύρω μέσα σε ενα καταπληκτικό για την μεγαλοπρέπεια του τοπίο οι δώδεκα απόστολοι με την Θεοτόκο στην μέση βλέπουν με θάμβος προς τον ουρανό. Και δύο λευκοφόροι άγγελοι τους απευθύνουν τους λόγους των Πράξεων: «Άνδρες Γαλιλαίοι, τι εστήκατε εμβλέποντες εις τον ούρανόν»; Νομίζεις πως και όλοι οι πιστοί κάτω από τον μεγάλο θόλο βρίσκονται συναγμένοι μαζί με τους αποστόλους και απολαμβάνουν το υπερφυές θέαμα. Τον Χριστό αναλαμβανόμενο, αλλά και διαρκώς μη χωριζόμενο. Διαρκώς βλέποντα από το βάθος του ουρανού μέσα στην αστραφτερή ολόχρυση δόξα Του και αδιάκοπα επαίροντα τα χέρια Του και ευλογούντα τους αποστόλους, την Εκκλησία Του. Και στην στάση, στην έκφραση, στις κινήσεις των αποστόλων του ψηφιδωτού διακρίνει κανείς όλα τα ανάμικτα αίσθήματα που ένοιωσαν εκείνοι κατά τη μεγάλη εκείνη στιγμή, αλλά και όλα τα αισθήματα πού πλημμυρίζουν τις καρδιές των πιστών που βλέπουν τη δόξα του αναλαμβανομένου. Γιατί ακριβώς η ανάληψη είναι το γεγονός – και η εορτή – των μεγάλων συναίσθηματων, της ποικιλίας των αντιθέσεων. Έτσι ακριβώς την βλέπει και η Εκκλησία στην ακολουθία της εορτής.

Και πρώτα κυριαρχεί ο τόνος της χαράς, της δόξης, του θριάμβου. Ο Κύριος τελειώνει το έργο της οικονομίας. Υψώνεται σαν νικητής και θριαμβευτής επάνω από τη γη που έσωσε, ο Πατήρ τον υποδέχεται, οι άγγελοι και οι άνθρωποι δοξολογούν τον νικητή, τον θριαμβευτή, τον Σωτήρα. Τον τόνο αυτόν της χαράς για την ένδοξο ανάληψη εκφράζει το πρώτο τροπάριο της εορτής, το πρώτο στιχηρό του εσπερινού, του πλ. β’ ήχου:

«Ο Κύριος ανελήφθη εις ουρανούς, ίνα πέμψη τον Παράκλητον τω κόσμω. Οι ουρανοί ητοίμασαν τον θρόνον αυτού, νεφέλαι την επίβασιν αυτού. Άγγελοι θαυμάζουσιν, άνθρωπον ορώντες υπεράνω αυτών. Ο Πατήρ εκδέχεται, ον εν κόλποις έχει συναΐδιον. Το Πνεύμα το άγιον κελεύει πάσι τοις αγγέλοις αυτού· Άρατε πύλας, οι άρχοντες ημών. Πάντα τα Εθνη, κροτήσατε χείρας· ότι ανέβη Χριστός, όπου ήν το πρότερον».

Η χαρά όμως αυτή δεν είναι μόνο χαρά για τη δόξα του Χριστού. Αλλά και χαρά για την σωτηρία του άνθρωπου. Γιατί ο Κύριος ανεβαίνοντας στους ουρανούς ανεβαίνει μαζί με το σώμα Του το ανθρώπινο, με την θεωθείσα σάρκα. Αυτήν ανεβάζει στον ουρανό και συγκαθίζει στα δεξιά του θρόνου του Θεού. Και έτσι γίνεται πρωτοπόρος του ανθρωπίνου γένους στη δόξα του ουρανού, όπως με την ανάστασή Του έγινε πρωτότοκος των νεκρών. Στους ώμους Του πήρε την πλανηθείσα ανθρωπίνη φύση και αναληφθείς την εθέωσε και «τω Θεώ και Πατρί

προσήγαγε». Το θρίαμβο αυτό του ανθρώπου ψάλλει το δοξαστικό των αποστίχων του εσπερινού του πλ. β’ ήχου:

«Ανέβη ο Θεός εν αλαλαγμώ, Κύριος εν φωνή σάλπιγγος, του ανυψώσαι την πεσούσαν εικόνα του Αδάμ καί αποστείλαι Πνεύμα Παράκλητον, του αγιάσαι τας ψυχάς ημών».

Η χαρά όμως για την δόξα του Χριστού αναμειγνύεται με την λύπη για τον χωρισμό. Και τον θρήνο αυτόν των μαθητών παραστατικά ζωγραφεί το τέταρτο στιχηρό του εσπερινού του πλ. β’ ήχου:

«Κύριε, οι απόστολοι ως είδον σε εν νεφέλαις επαιρόμενον, οδυρμοίς δακρύων, ζωοδότα Χριστέ, κατηφείας πληρούμενοι, θρηνούντες έλεγον: Δέσποτα, μη εάσης ημάς ορφανούς, ους δι΄ οίκτον ηγάπησας δούλους σου, ως εύσπλαγχνος· αλλ’ άποστειλον, ως υπέσχου ημίν, το πανάγιόν σου Πνεύμα, φωταγωγούν τας ψυχάς ημών».

Χαρά, λύπη, αλλά και ελπίδα. Ελπίδα ότι ο Κύριος δεν θα αφήσει ορφανούς τους αποστόλους και την Εκκλησία. Θα στείλει το Πνεύμα που υποσχέθηκε, τον Παράκλητο, για να μένει μαζί τους και μαζί μας, κατά την επαγγελία Του, μέχρι της συντέλειας του αιώνος. Ότι την ένδοξο Ανάληψη θα ακολουθήσει η δυναμική παρουσία του Χριστού στον κόσμο, όπως ψάλλει το πρώτο τροπάριο της λιτής του α’ ήχου:

«Ανελθών εις ουρανούς, όθεν και κατήλθες, μη εάσης ημάς ορφανούς, Κύριε· ελθέτω σου το Πνεύμα, φέρον ειρήνην τω κόσμω. Δείξον τοις υιοίς των ανθρώπων έργα δυνάμεως σου, Κύριε φιλάνθρωπε».

Είναι ενα μυστήριο η εορτή της Αναλήψεως. Μυστήριο, που το ζει η Εκκλησία όχι μόνο κατά την ημέρα που τελούμε την ανάμνησή του, αλλά καθημερινά, σε κάθε στιγμή της υπάρξεώς της. Που το ζει και κάθε πιστός στις ώρες που στρέφει τα μάτια του στον ουρανό αναζητώντας το Σωτήρα του. Τον βλέπει ανερχόμενον εις τον ουρανόν, καθήμενον εκ δεξιών του Πατρός στη δόξα της Θεότητος, όπως τον είδε ο πρωτομάρτυρας Στέφανος. Αισθάνεται τα χέρια Του σηκωμένα να τον ευλογούν και τους λόγους Του να τον καθησυχάζουν. Τον ακούει να του μιλά για την παράκληση, για την παρηγορία του Παρακλήτου και για την εξ ύψους βοήθεια και να τον βεβαιώνει, ότι πάντοτε είναι και θα είναι μαζί του μέχρι της συντελείας του αιώνος. Παίρνει δύναμη και θάρρος αισθανόμενος τη διαρκή παρουσία Του, τη θαλπωρή της χάριτος του Αγίου Πνεύματος και αποδύεται στον αγώνα της ζωής, πατώντας στην γη, αλλά ζητώντας τα άνω, φρονώντας τα άνω, έχοντας τον δείκτη του προσανατολισμού του στραμμένο προς τον ουρανό, όπου ο Χριστός

«έστι εν δεξιά του Θεού καθήμενος», κατά τον Απόστολο Παύλο. Είναι ήδη πολίτης των ουρανών, αφού η κεφαλή του, ο Χριστός, βρίσκεται στους ουρανούς.

(Ιωάννου Μ. Φουντούλη, Λογική Λατρεία, Θεσ/κη1971 σ. 115)